

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (True Experiment Research) ชนิด Randomized Control Group Pretest Posttest Design เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม การให้ฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ และการฝึกออกกำลังกายแบบแกว่งแขน ของผู้ป่วยสูงอายุโรคเบาหวานที่มารับบริการที่คลินิกโรคเบาหวาน ตึกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ในการดูแลตนเองด้านสุขภาพ ซึ่งมีประชากรกลุ่มตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้ป่วยสูงอายุโรคเบาหวานที่มารับบริการในคลินิกโรคเบาหวาน ตึกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 190 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้ป่วยสูงอายุโรคเบาหวานที่มารับบริการที่คลินิกโรคเบาหวาน ตึกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1.2.1 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

โดยการคัดเลือกจากประชากร 190 คน จากการคัดเลือกตามความเป็นเอกพันธ์ (Homogeneity) ดังมีเงื่อนไขต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

กลุ่มตัวอย่างได้รับความเห็นจากทีมพยาบาลแล้วว่า สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้

ขั้นตอนที่ 2

1.2.1.1 เป็นผู้ป่วยที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

1.2.1.2 มีสภาพร่างกายและจิตใจที่สามารถเข้ากลุ่มได้

1.2.1.3 เป็นผู้ป่วยที่มีระดับน้ำตาลในเลือดระหว่าง 70-150 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ในการตรวจครั้งล่าสุด

1.2.1.4 เข้าใจภาษาไทย ไม่มีปัญหาในการสื่อสาร

1.2.1.5 เข้าใจจุดมุ่งหมายในการวิจัยและยินดีในความ ร่วมมือในการวิจัย

1.2.1.6 เป็นผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ไม่พึ่งอินซูลิน

1.2.1.7 ทั้ง 4 กลุ่มมีลักษณะเพศและอายุที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 28 คน

1.2.2 การแบ่งกลุ่ม

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามขั้นที่ 2 แล้ว สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับสลากเพื่อแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 7 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน แต่ในระหว่างดำเนินการทดลอง มีผู้ป่วย สูงอายุโรคเบาหวานบางคนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ จึงเหลือกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบบันทึกข้อมูลสุขภาพและการตรวจสุขภาพผู้ป่วยสูงอายุโรค เบาหวาน

2.1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารทางวิชาการงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ โรคเบาหวาน

2.1.2 ได้สร้างแบบบันทึกข้อมูลสุขภาพและการตรวจสุขภาพ ประกอบด้วย

2.1.2.1 ข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ชื่อ สกุล เพศ ที่อยู่ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่เคยป่วยเป็นโรคเบาหวาน ระยะเวลาการรักษาและภาวะแทรกซ้อนของโรค

2.1.2.2 ข้อมูลการตรวจสุขภาพ ได้แก่ น้ำหนักตัว ส่วนสูง

อาการสำคัญของชีวิต ลักษณะผิวหนัง

2.1.2.3 ข้อมูลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ได้แก่ ระดับน้ำตาลในเลือด ระดับไขมันในเลือด (โคเลสเตอรอล, ไตรกลีเซอไรด์) การวัดค่าการทำงานของไต (ปัสสาวะ, ครีตินิน)

2.1.3 นำเอาแบบบันทึกข้อมูลสุขภาพและการตรวจสุขภาพของผู้ป่วยสูงอายุโรคเบาหวานให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม

2.1.4 นำเอาแบบบันทึกข้อมูลสุขภาพ และการตรวจสุขภาพไปใช้จริง

2.2 แบบทดสอบสุขภาพจิต ซึ่งใช้แบบวัดความวิตกกังวลในการเจ็บป่วยของผู้สูงอายุโรคเบาหวาน ดังมีรายละเอียด คือ

แบบวัดความวิตกกังวล ผู้วิจัยนำมาจากแบบวัดความวิตกกังวล ของ Spielberger (1967) สำหรับให้กลุ่มตัวอย่างบอกความรู้สึกของตนเองมีชื่อว่า The State Anxiety Inventory แปลเป็นภาษาไทย และหาความเที่ยงโดยนิตยา คชภักดี สายฤดี วรภิกโกธธร และมาลี นิสัยสุข แบบวัดความวิตกกังวลนี้เป็นการวัดระดับความวิตกกังวลในสถานการณ์ขณะนั้น (A-State Scale) ประกอบด้วยข้อรายการที่แสดงถึงความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลมี 2 ส่วน คือ ส่วนซ้ายมือเป็นข้อรายการของความรู้สึก ส่วนขวามือเป็นระดับความรู้สึกที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 4 ระดับ ตั้งแต่ ไม่มีเลย มีบ้าง ค่อนข้างมาก และมากที่สุด จำนวน 20 ข้อ เป็นความรู้สึกทางบวก 10 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 2, 5, 8, 10, 11, 15, 16, 19 และ 20 เป็นความรู้สึกทางลบ ได้แก่ข้อ 3, 4, 6, 7, 9, 12, 13, 14, 17 และ 18 ซึ่ง Spielberger ได้นำไปหาความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดยนำไปทดสอบกับนักศึกษาวิทยาลัย จำนวน 977 ราย ครั้งแรกทดสอบในภาวะปกติเพื่อใช้เป็นมาตรฐาน (Norm - Condition) ครั้งที่ 2 ทดสอบก่อนนักศึกษาเข้าสอบ (Exam - Condition) และสุดท้ายให้ดูภาพยนตร์ที่ตึงเครียด (Movie - Condition) แล้วนำผลทดสอบไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นรายข้อแบบไบซีเรียล (Biserial) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.44-0.55 (Spielberger, 1970)

เนื่องจากแบบวัดความวิตกกังวลนี้ มีข้อความทั้งทางบวกและทางลบ การให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อความดังนี้

ข้อความที่แสดงความรู้สึกทางลบ

มากที่สุด	ให้	4	คะแนน
ค่อนข้างมาก	ให้	3	คะแนน
มีบ้าง	ให้	2	คะแนน
ไม่มีเลย	ให้	1	คะแนน

ข้อความแสดงความรู้สึกทางบวก

มากที่สุด	ให้	1	คะแนน
ค่อนข้างมาก	ให้	2	คะแนน
มีบ้าง	ให้	3	คะแนน
ไม่มีเลย	ให้	4	คะแนน

คะแนนความวิตกกังวลเป็นคะแนนรวมจากแบบวัดซึ่งมีค่าต่ำสุด 20 คะแนน สูงสุด 80 คะแนน คะแนนต่ำแสดงว่าผู้ตอบมีความวิตกกังวลน้อย คะแนนสูงแสดงว่าผู้ตอบมีความวิตกกังวลมาก

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับผู้ป่วยสูงอายุ โรคเบาหวานที่มารับบริการคลินิกโรคเบาหวานในตึกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลวชิรพยาบาล จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 20 คน ซึ่งได้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคะแนนเป็นรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ เพื่อพัฒนาแบบวัดความวิตกกังวลของ Spielberger ให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการหาค่าสหสัมพันธ์โดยวิธีเพียร์สัน พบว่า ค่าความสอดคล้องระหว่างคะแนนเป็นรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับของแบบวัดความวิตกกังวลอยู่ระหว่าง 0.1382-0.7928 ผู้วิจัยได้ตัดค่าที่มีคะแนนต่ำกว่า 0.4 ปรากฏว่า ตัดข้อ 1, 2, 13 และ 18 ซึ่งมีความรู้สึกทางบวก 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 6, 8, 9, 12, 13, 15, และข้อ 16 และมีความรู้สึกทางลบ 8 ข้อ

ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 5, 7, 10, 11, และข้อ 14

ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงของแบบวัดความวิตกกังวล โดยใช้สูตรของ
ครอนบาค ได้ค่า 0.9287 จากข้อคำถาม 16 ข้อ

2.3 โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้
คำปรึกษาแบบกลุ่มจากหนังสือ เอกสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 จัดสร้างโปรแกรมโดยมีเนื้อหา ดังนี้

2.3.2.1 การปฐมนิเทศและชี้แจงการเข้ากลุ่ม

2.3.2.2 การสร้างสัมพันธภาพและความคุ้นเคย

2.3.2.3 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เรื่องการดูแลตนเองด้าน
รับประทานอาหาร

2.3.2.4 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เรื่องการดูแลตนเองด้าน
รับประทานยา

2.3.2.5 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เรื่องการดูแลตนเองด้าน
การรักษาความสะอาดร่างกายทั่วไปและเท้า

2.3.2.6 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เรื่องการดูแลตนเองด้าน
การออกกำลังกาย

2.3.2.7 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เรื่องการดูแลตนเองด้าน
สุขภาพจิต

2.3.2.8 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เรื่องภาวะแทรกซ้อน
โรคเบาหวาน

2.3.2.9 การสรุปและประเมินผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
ใช้ระยะเวลาในการเข้ากลุ่มให้คำปรึกษาจำนวน 10 ครั้งๆ ละ
60 นาที

2.3.3 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่สร้างขึ้นไปให้
ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเนื้อหาของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้องและเหมาะสม

2.3.4 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไปทดลองใช้กับผู้ป่วยสูงอายุโรคเบาหวาน โรงพยาบาลวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสำรวจความเหมาะสมของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ก่อนที่จะนำไปใช้ในการทดลองจริง

2.4 โปรแกรมการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

2.4.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติจากหนังสือ เอกสาร รายงานการวิจัย และจากวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

2.4.2 ผู้วิจัยจัดสร้างโปรแกรมการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ โดยมุ่งเน้นเนื้อหา คือ

2.4.2.1 ความหมายของสมาธิแบบอานาปานสติ

2.4.2.2 ประโยชน์ของการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ

2.4.2.3 วิธีการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ

2.4.2.4 การบันทึกผลการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติที่บ้าน
ซึ่งใช้เวลาฝึกครั้งละ 60 นาที ระยะเวลาจำนวน 10 ครั้ง

2.4.3 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเนื้อหาของโปรแกรมการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

2.4.4 นำโปรแกรมการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับผู้ป่วยสูงอายุโรคเบาหวาน โรงพยาบาลอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสำรวจความเหมาะสมของโปรแกรมการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติในครั้งที่ 1 ก่อนที่จะนำไปใช้ในการทดลองจริง

2.5 โปรแกรมการฝึกออกกำลังกายแบบแกว่งแขน มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.5.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกออกกำลังกายแบบแกว่งแขน จากหนังสือ เอกสาร รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

2.5.2 จัดสร้างโปรแกรมการฝึกออกกำลังกาย มีเนื้อหาดังนี้

2.5.2.1 วิธีการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้ป่วยโรคเบาหวาน

2.5.2.2 ประโยชน์ของการออกกำลังกายแบบกว้างแขน

2.5.2.3 วิธีการฝึกออกกำลังกายแบบกว้างแขน

2.5.2.4 การบันทึกผลการฝึกออกกำลังกายแบบกว้างแขนที่บ้าน
ซึ่งใช้ระยะเวลาในการฝึก 10 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที

2.5.3 นำโปรแกรมการฝึกออกกำลังกายแบบกว้างแขน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเนื้อหาโปรแกรมการฝึกออกกำลังกายแบบกว้างแขนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

2.5.4 นำโปรแกรมการฝึกออกกำลังกายแบบกว้างแขนไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุโรคเบาหวาน โรงพยาบาลอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสำรวจความเหมาะสมของโปรแกรมการฝึกออกกำลังกายแบบกว้างแขนในครั้งที่ 1 ก่อนที่จะนำไปใช้ในการทดลองจริง

3. วิธีดำเนินการและขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย นำเสนอต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขออนุญาตทำการเก็บข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขอความร่วมมือในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและขอความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้

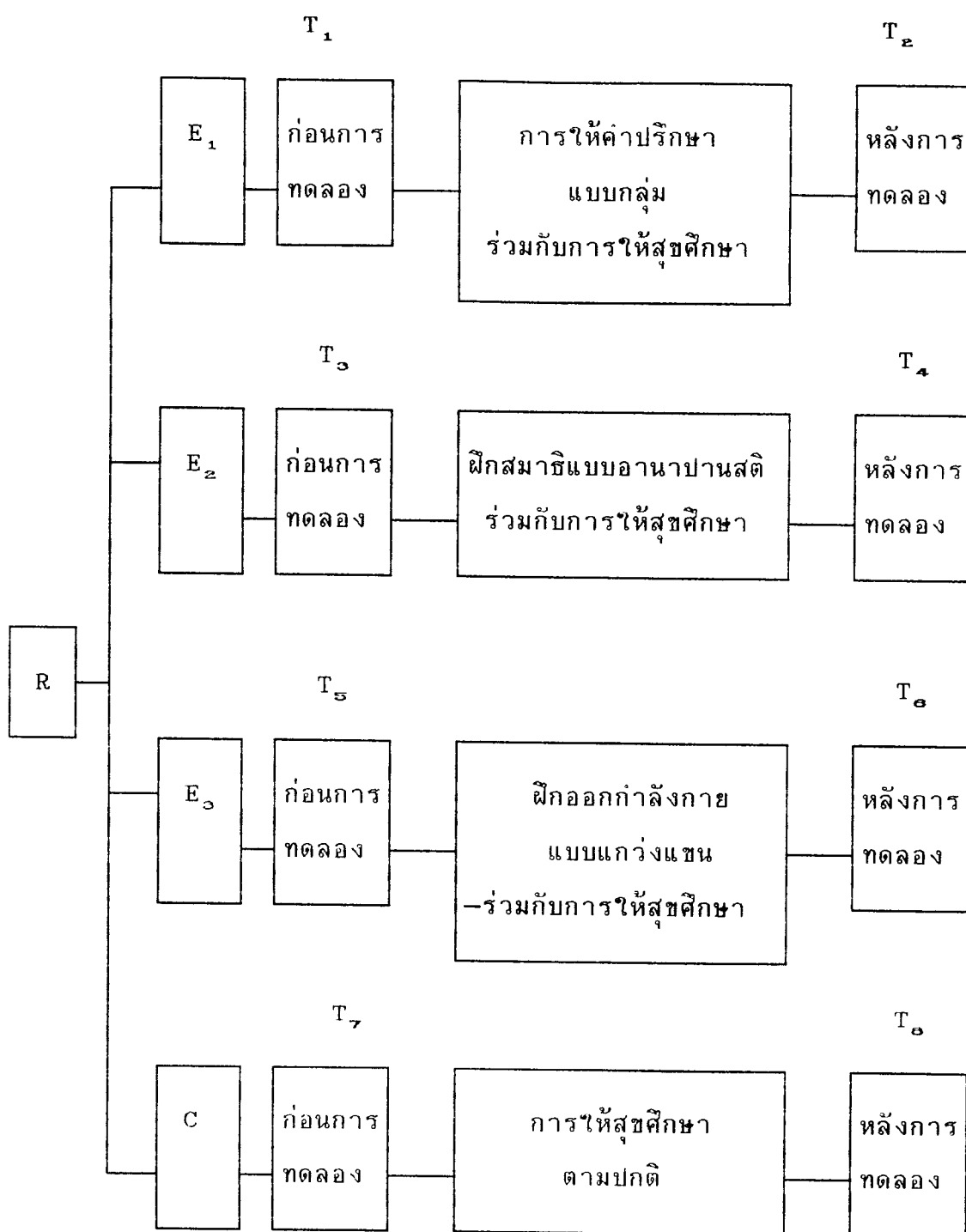
3.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ซึ่งเป็นพยาบาลเทคนิค จำนวน 1 คน ประจำฝ่ายสุขภาพจิตและโรคไม่ติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการฝึกออกกำลังกายแบบกว้างแขนได้และได้ปฐมนิเทศและเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง (Pretest) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย นำแบบบันทึกข้อมูลสุขภาพและตรวจสอบสุขภาพกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย นำแบบทดสอบสุขภาพจิต (แบบวัดความวิตกกังวล) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

3.3.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ประเมินผลที่แจ้งวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยให้กลุ่มได้รับทราบเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องและขอความร่วมมือ

3.4 ผู้วิจัยและผู้วิจัย ทำการทดลองโดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในการดูแลตนเอง ในกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 (E_1) ใช้โปรแกรมการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติในกลุ่มทดลอง กลุ่มที่ 2 (E_2) และใช้โปรแกรมการฝึกออกกำลังกายแบบแกว่งแขนในกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 3 (E_3) โดยใช้ระยะเวลาจำนวน 10 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที สำหรับกลุ่มควบคุมจะได้รับการให้สุขศึกษาเกี่ยวกับโรคเบาหวานร่วมกับกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม ทุกครั้งที่จะมีการทดลองดังแผนภูมิที่นำเสนอต่อไปนี้

ภาพที่ 2 แสดงแบบการทดลองของการวิจัย

R = การสุ่มตัวอย่าง

C = กลุ่มควบคุม ที่ให้สัทธิศึกษาโรคเบาหวานตามปกติจากเจ้าหน้าที่ทีมพยาบาล

E₁ = กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

E₂ = กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 ที่ได้ฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ

E₃ = กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 3 ที่ได้ฝึกออกกำลังกายแบบแกว่งแขน

T₁ = การตรวจสอบสุขภาพ การทดสอบสุขภาพจิต ก่อนการทดลอง กลุ่มที่ได้รับการปรึกษาแบบกลุ่ม

T₂ = การตรวจสอบสุขภาพ การทดสอบสุขภาพจิต หลังการทดลอง กลุ่มที่ได้รับการปรึกษาแบบกลุ่ม

T₃ = การตรวจสอบสุขภาพ การทดสอบสุขภาพจิต ก่อนการทดลอง กลุ่มที่ได้รับการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ

T₄ = การตรวจสอบสุขภาพ การทดสอบสุขภาพจิต หลังการทดลอง กลุ่มที่ได้รับการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ

T₅ = การตรวจสอบสุขภาพ การทดสอบสุขภาพจิต ก่อนการทดลอง กลุ่มที่ได้รับการฝึกออกกำลังกายแบบแกว่งแขน

T₆ = การตรวจสอบสุขภาพ การทดสอบสุขภาพจิตหลังการทดลองของ กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 3

T₇ = การตรวจสอบสุขภาพ การทดสอบสุขภาพจิตก่อนการทดลองของ กลุ่มที่ได้รับสัทธิศึกษาโรคเบาหวานจากเจ้าหน้าที่ทีมพยาบาล

T₈ = การตรวจสอบสุขภาพ การทดสอบสุขภาพจิต หลังการทดลอง ของกลุ่มที่ได้รับสัทธิศึกษาโรคเบาหวานจากเจ้าหน้าที่ทีมพยาบาล

3.5 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย สรุปและประเมินผลการทดลองพร้อมเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง (Posttest) ดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย นำแบบบันทึกข้อมูลสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย นำแบบวัดสุขภาพจิต (แบบวัด

ความวิตกกังวล) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

3.5.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ให้กลุ่มตัวอย่างได้สรุปและ
ประเมินผลการทดลอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการ
วิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for the Social Science)
คำนวณและวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ดังนี้

4.1 คำนวณร้อยละ ค่าของข้อมูลทั่วไปในแบบบันทึกสุขภาพของกลุ่ม
ตัวอย่าง

4.2 ใช้ Wilcoxon Matched-Pairs Signed Rank Test
ในการทดสอบความแตกต่างของภาวะความวิตกกังวลก่อนและหลังการทดลอง

4.3 ใช้ Kruskal-Wallis one-way Analysis of Variance
เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างผลของภาวะความวิตกกังวลหลังการทดลองทั้ง 4
กลุ่ม

4.4 ใช้ Wilcoxon Matched-Pairs Signed Rank Test
เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับสารเคมีในเลือด และการตรวจร่างกาย

4.5 ใช้ Kruskal-Wallis one-way Analysis of Variance
เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับสารเคมีในเลือด และการตรวจร่างกาย
ระหว่างกลุ่มหลังการทดลอง